

Blok tematyczny: Międzyludzkie więzi
Temat dnia: W oczekiwaniu na św. Mikołaja.

Cel lekcji: Systematycznie ćwiczyć stosowanie poprawnych liczebników przy podawaniu daty. Utrwalać umiejętność rozumienia ze słuchu. Wprowadzić wiedzę na temat polskich tradycji związanych ze św. Mikołajem. Zainspirować do twórczego odczytywania otrzymanych haseł i działania na ich podstawie. Kształcić umiejętność udzielania odpowiedzi podczas słuchania tekstu. Zgromadzić słownictwo związane ze św. Mikołajem. Kształcić umiejętność pisania. Kształtować w uczniach potrzebę poprawnej i starannej wymowy. Promować właściwe postawy podczas pracy zespołowej. Kształtować postawy promujące wspólnotę i wzajemnie zrozumienie.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne.

Nauczyciel: tekst źródłowy, ramka: prawda/fałsz. Prezent od św. Mikołaja, zagadki, kartki dla poszukujących.

Zapis w dzienniku: Tradycyjne powtórzenie liczebników podczas podawania daty. Rozumienie ze słuchu. Co wiemy o św. Mikołaju. Ankieta prawda/fałsz. Uporządkowanie nowego słownictwa. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat św. Mikołaja w ich kraju. Zabawa ruchowa. List od Świętego Mikołaja do uczniów. Poszukiwanie prezentu. Zagadki zimowe. Praca w grupach. Rebus językowy.

Przebieg:

1. Powitanie.
2. Tradycyjne ćwiczenie z liczebnikami. Utrwalanie, powtarzanie.
3. Rozumienie ze słuchu. N. mówi:

Przeczytam wam dwukrotnie tekst, proszę uzupełnić ankietę prawda/fałsz.

Najstarsze przekazy o działalności św. Mikołaja pochodzą z VI wieku.		
Starożytne miasto Mira (dzisiaj Demre) znajduje się obecnie na terenie Francji.		
Św. Mikołaj wstawił się pomocą dla biednych i potrzebujących.		
Obecnie relikwie św. Mikołaja znajdują się we włoskim mieście Bari.		
Rodzice chłopca o imieniu Mikołaj dożyli późnej starości.		
Z domowego skarbca chłopiec wyjął złoto i w nocy przez okno wrzucił sąsiadom zawinięty w chustkę skarb.		
Sąsiedzi od razu zorientowali się, kto to zrobił.		
Tego dnia w kulturze chrześcijańskiej ludzie obdarowują się prezentami. Obdarowujący powinien podpisać się imieniem i nazwiskiem.		
Mężczyźni w czerwonych kostiumach rozdający cukierki i ulotki od supermarketów są zaprzeczeniem tradycji Św. Mikołaja, choć z niej korzystają.		
Prezent od Mikołaja dzieci znajdują zwykle pod poduszką.		

4. Sprawdzenie prac pod okiem N. Uporządkowanie nowego słownictwa. Zapis.

5. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat św. Mikołaja w ich kraju.

6. Zabawa ruchowa: Węzeł grupowy

Młodzież ustawia się w bardzo ciasną grupę i zamykają oczy. Teraz każdy chwyta rękę innego. Następnie otwierają oczy i - nie puszczając rąk - starają się tak wyplątać, aby utworzyło się koło.

7. List od Świętego Mikołaja do uczniów.

Moi drodzy, jesteście już dorosłą młodzieżą, ale ktoś nie lubi poczuć się dzieckiem, a więc dzisiaj, choć nie ma mnie z Wami, proponuję Wam wspólną zabawę. Może sprawi Wam ona przyjemność. Mieszkam daleko, mieszkam też w sercach ludzi. Jestem wszędzie, gdzie ktoś potrzebuje pomocy, no i jestem też wszędzie tam, gdzie ludzie pragną uśmiechu i szanują się wzajemnie. Myślę, że to właśnie Wy. Tak więc, choć rozdałem już mnóstwo prezentów, dzisiaj też zamierzam to zrobić. Ale musicie zostać poszukiwaczami skarbów. Musicie wysilić się trochę, aby znaleźć prezent, który Wam zostawiłem. Dzisiaj w nocy, będąc w Waszej klasie przygotowałem wszystko: Pierwszą wiadomość ode mnie znajdziecie pod biurkiem. Miłego, owocnego poszukiwania.

Święty Mikołaj.

8. Poszukiwanie prezentu:

Sposób realizacji:

Kartki od św. Mikołaja N. rozkłada w odpowiednich miejscach. Uczniowie na ich podstawie szukają prezentu. Każdy wierszyk zawiera wskazówkę.

Kartka pod biurkiem:

*Choć za oknem chłód jak raz,
Kaloryfer grzeje nas.*

Kartka pod kaloryferem:

*Kaloryfer świetna sprawa,
Lecz wśród książek jest zabawa.*

Kartka na półce z książkami

*Już ten prezent prawie twój
Zajrzyj więc za duży stół*

Kartka za stoikiem

*Co, myślałeś że to już,
Ręce swe pod szafę włóż*

Kartka pod szafą

*No , już prawie, paczka czeka
nawet widzisz ją z daleka.*

Życzę wspaniałej zabawy!!!

8. Nazywanie wszystkich przedmiotów znalezionych w paczuszkach od św. Mikołaja: ołówek, gumka, ciasteczko, cukierek, batonik, długopis itp.

9. (Wariantywnie) Zadania. Quiz.

Losowanie z koszyka zadań:

-Z którego wieku pochodzą najstarsze wzmianki o św. Mikołaju?

- Z jakiego miasta pochodził Mikołaj?
- Jak dzisiaj nazywa się miasto, z którego pochodził Mikołaj?
- W którym wieku relikwie św. Mikołaja zostały przeniesione do Bari?
- Na terenie jakiego państwa leży Bari?
- Opowiedz krótko legendę o św. Mikołaju?
- Którego grudnia, według podań kalendarza gregoriańskiego zmarł Mikołaj?
- Podaj synonim do słowa prezent.
- Gdzie dzieci w Polsce znajdują prezenty od św. Mikołaja?
- Jakie zwierzęta według niektórych tradycji ciągną pojazd Mikołaja?
- Jakim pojazdem porusza się Mikołaj najczęściej?
- Skąd Mikołaj wie, jakie prezenty chcą otrzymać dzieci?
- Jak wygląda Mikołaj - bohater supermarketów?
- A jak wygląda Mikołaj według tradycji?

10. Zagadki zimowe. "Uczniowie losują je z mikołajowego koszyka".

ZIMOWE ZAGADKI

- Nie deszcz i nie grad - spada z nieba, bieli świat.
- Wieje wiatr, szczypie mróz, biało dookoła.
Jedzie wóz, jedzie wóz bez żadnego koła.
- Przyjechała biała pani z kraju dalekiego.
Piękna na niej suknia z puchu srebrzystego.
Błyszczą białej pani gwiazdki na sukience.
Niesie biała pani choinkę na ręce.
- Jaki to domek niepotrzebny latem, zimą co dzień karmi zwierzęta skrzydlate?
- Pukają w okienka, proszą o ziarenka.
O nasionka, okruszyny, bo są głodne podczas zimy.
- Zimą wisi lśniący przy oknie, okapie, gdy słońce przygrzeje, woda z niego kapie.
- Płaszcz czerwony, lamowany, wypełniony wór dokładnie.
Biała broda, długie buty. Któż to taki, czy odgadniesz?
- Z mroźnego lasu przywieziona, w srebrzyste bombki ustrojona.
A kiedy płomień świec zaświeci cieszy dorosłych, cieszy dzieci.

*· Nic nie mówi i nie śpiewa, śmiechem także nie wybucha.
Na mrozie bez ruchu stoi i słońca okropnie się boi.*

11. Praca w grupach. Rebusy językowe.

Rozwiąż rebus:

Zakreśl co drugą sylabę i odczytaj hasło na głos, a dowiesz się, co myśli o Tobie św. Mikołaj.

sia Po cia tra nia fi nie cie się być cio mi się li ciu i niu ser zia decz zie ni ziu wo zią bec niu się cię bie.
się Gra nią tu zię lu nię ję!

Tekst do ćwiczeń w rozumieniu ze słuchu:

Co wiemy o Mikołaju, który do dzisiaj jest pierwowzorem postaci zakorzenionej w tradycji chrześcijańskiej? Najstarsze przekazy o jego działalności pochodzą z VI wieku. Według średniowiecznej hagiografii żył na przełomie III i IV wieku, był biskupem Myry (dzisiaj Demre), starożytnego miasta znajdującego się obecnie w granicach Turcji. Wstawił się cudami oraz pomocą biednym i potrzebującym. Przez wieki był jednym z najbardziej czczonych świętych na Zachodzie i Wschodzie. W XI wieku relikwie św. Mikołaja zostały przeniesione do włoskiego miasta Bari, gdzie spoczywają do dzisiaj. Trudno jednoznacznie potwierdzić legendy i opowieści o nim, bo łączą w sobie nawiązania do różnych wysoko postawionych dostojników kościelnych, którzy nosili to właśnie imię. Jego kult rozwijał się za sprawą legendy. Dawno temu, w bogatym domu żył chłopiec imieniem Mikołaj. Rodzice uczyli go, że Pan Jezus bardzo kocha ludzi. Po śmierci rodziców Mikołaj został sam. Było mu smutno, chociaż był bardzo bogaty. Pewnego dnia usłyszał, że sąsiedzi są w wielkiej biedzie. Z domowego skarbca wyjął złoto i w nocy wybrał się ukradkiem do domu sąsiada. Przez okno wrzucił zawinięty w chustkę skarb i niezauważony przez nikogo wrócił do siebie. Tak zrobił kilka razy, a w domu sąsiadów coraz goręcej dziękowano Bogu za tajemniczego darczyńcę. Gdy jako dorosły został biskupem Myry dalej pomagał ludziom: rozdawał pieniądze, jedzenie, ubrania, opiekował się chorymi. Mikołaj zmarł 6 grudnia, dlatego w tym dniu obchodzimy jego święto. W kulturze europejskiej wykształciło się wiele obyczajów związanych z tym świętym, który stał się „Świętym Mikołajem” dającym prezenty. Tego dnia w kulturze chrześcijańskiej ludzie obdarowują się prezentami, starając się ukryć ofiarodawcę, by podkreślić, że istotna jest pamięć i czynność, a nie sam obdarowujący. Współcześnie tradycje związane ze św. Mikołajem zawłaszczone zostały po części także przez handel i wielkie supermarkety, które dostrzegły możliwość wyższych obrotów, dzięki włączeniu się w świętowanie. Można zatem już w listopadzie, niemal bezpośrednio po Święcie Zmarłych zobaczyć, jak sklepy szykują się do obchodów, zamieniając święto Mikołaja w targowisko próżności. Po miastach zaczynają krążyć na czerwono przebrani "mikołaje", którzy odzierają święto z tajemnicy i blasku, którym charakteryzowało się kiedyś, gdy trudno było Mikołaja zobaczyć. O jego odwiedzinach świadczą jedynie znalezione np. pod poduszką prezent.